

Saksframlegg og innstillinger til Engerdal fjellstyres møte 24.08.16.

Sak 55.16	Ark 012.1	
Godkjenning av innkalling og møtereferat fra møte den 06.07.16.		

Sak 57.16	Ark 137	Saksbeh.: OOps
Søknad om økonomisk støtte – Olav Riseth		

Saksdokumenter vedlagt:

- Søknad datert 12.06.16. fra olav Riseth

Bakgrunn.

Olav Riset søker om midler til grusing, vedlikehold og brøyting av veien Elgå – Svukuriset. Prosjektet er beregnet å koste kr 130 000,-, og er tenkt finansiert på følgende vis:

Engerdal fjellstyre	30 000,-
Elgå Reinbeitedistrikt	30 000,-
Den Norske Turistforening	20 000,-
Egenandel	50 000,-

Søker opplyser at han har mottatt bidrag fra kommune gjennom deres ordning med tilskudd til helårsåpne private veier. Sist gang ble det gitt 10000,- i tilskudd gjennom denne ordningen.

Engerdal fjellstyre har tidligere i 1990 bevilget kr 3000,- og i 1999 kr 10 000,- til denne veien. Fjellstyret bruker sjøl veien i forbindelse med oppsyn. Tidligere hadde fjellstyret mer bruk for veien bl.a i forbindelse med kalking. Etter søkers muntlige opplysning motsvarer søknadsbeløpet omtrentlig vegavgift for fjellstyrets bruk i en 10 årsperiode.

Administrasjonens vurdering:

Veien er ikke åpen for allmennheten, men bl.a. fjellstyret har klausul om bruk av veien. Bosettingen i Svukuriset er i en særstilling i forhold til beliggenhet og det er forståelig av søker ønsker at flere skal bidra til vedlikehold og brøyting av veien.

I 1999 satte fjellstyret et vilkår om at jaktlaget på jaktfeltet «Femundsmarka sør» skulle ha mulighet til å benytte veien mot betaling i elgjakta. Nå er det slik at dette forholdet rår ikke Riseth over alene, og jaktlaget som har avtale der nå har søkt forvaltingsstyret om tillatelse til bruk av veien. Det er derfor fortsatt rimelig at om tilskudd ytes, så bør de som jakter på nevnte jaktfelt ha mulighet til å benytte vegen mot løsning av vegavgift.

Nå er det slik at det i prinsippet ikke er ledige midler hverken på Drifts- eller Bidragsbudsjettet til denne type tiltak i år. De midler som ikke er fordelt ennå på Bidragsbudsjettet er øremerket reindrift, næringsfiske og etablererstipend for småfeholdere. Det er heller ikke rom på driftsbudsjettet for et slikt beløp. Sjøl om administrasjonen i utgangspunktet har ønske om å råde fjellstyret til å innvilge søknaden, er det vanskelig å se at det finnes ledige midler til tiltaket på årets budsjetter. I henhold til Bidragsbudsjettets pkt 17 kan fjellstyret gjøre unntak fra vedtatte rammer, eller at det vedtas en utvidelse av Driftsbudsjettets rammer. Det må da i så fall bli en vurdering fjellstyret gjør.

Administrasjonens forslag til vedtak.

I og med alle økonomiske midler er disponert i årets budsjetter ser ikke Engerdal fjellstyre noen mulighet for å yte tilskudd som omsøkt fra Olav Riseth. Søknaden avslås.

Sak 58.16	Ark 335.2	Saksbeh.: OOps
Søknad om tilleggsjord – Valdalen gnr. 164 bnr. 57		

Saksdokumenter vedlagt:

- Søknad om tilleggsjord fra Martin Waldal jr med oppdatert kart.
- Høringsuttalelser i saken.

Bakgrunn:

Martin Waldal jr søker om tilleggsjord i tilknytning til gårdsbruket Valdalen gnr. 164 bnr. 57. Gården ligger innenfor reinbeiteområdet i Engerdal. Søker har konsesjon for å starte med hjorteoppdrett på eiendommen. I forbindelse med dette ønsker han å få tildelt tilleggsjord for beite. Det omsøkte området er tidligere (1993) utpekt som mulig tilleggsareal for gården i den plan som Engerdal kommune gjorde etter ønske fra Statskog SF. Området består av tidligere slåttemark, myr og noe blandingsskog.

Utvisning av tilleggsjord gjøres av Fjellstyret og følger «*Forskrift om seter og tilleggsjord m.m. i statsallmenningane*».

Fjellstyret ba om innspill i saken fra Engerdal kommune, Statskog SF og Svahken Sijte, som alle avga høringsinnspill i forkant av fjellstyrets behandling av saken den 8. juni. I dette møtet vedtok fjellstyret å utsette saken til det var avholdt befaring og flere parter var hørt i saken.

Befaringen ble avholdt den 13 juli. På befaringen deltok foruten søker og fjellstyret Svahken Sijte, naboer, Statskog SF og Engerdal kommune. Partene la fram sitt syn og vurderinger i saken og området ble befart. Dessverre hadde ikke alle inviterte parter mulighet til å delta på befaringen.

Det er også bedt om innspill fra reindriftsavdelingen hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Fylkesmannen i Hedmark, Mattilsynet og Sametinget utover de tre partene som ble hørt ved første behandling av saken. Disse tre høringspartene ble for øvrig gitt mulighet til å komme med tilleggsopplysninger i saken etter befaring hvis det ble vurdert som ønskelig.

Høringsfristen utløp 12 august. Alle hørings svar er vedlagt saken.

Reindriftsavdelingen hos Fylkesmannen i Sør-Trøndelag er prinsipielt negativ til tiltak som båndlegger store utmarksarealer og dermed reduserer tilgjengelige beitearealer for reindriftnæringen. I tillegg er de bekymret for smittefare, og viser til nylige funn av CWD i Norge. De mener tiltakshaver må ha stort fokus på smittevern og rømningsproblematikk. De ber om at Mattilsynet vurderer smittefaren.

Svahken Sijte har i sin høringsuttalelse datert 10.05.16 pekt på at tiltaket for deres del vil ta i bruk viktige beiteområder (tidlig grønt) vår og forsommer. Videre pekes det på at tiltaket kommer i konflikt med flyttleier, og det uttrykkes bekymring for smitterisiko for sykdom og parasitter fra hjort til rein. I høringsuttalelsen nevnes også at tiltaket vil komme i konflikt med arealer ved veien øst for gården som er regulert til industriformål.

Sametinget har samme bekymring som Svahken Sijte i forhold til inngrep i beiteområdene for rein. I tillegg viser de til hvilke bestemmelser som gjelder ift. Samiske kulturminner.

Engerdal kommunes uttalelse i saken framgår av høringsvar datert 26.04.16. kommune har i kommet med tillegg til sitt høringsvar etter befaringen i juli. Kommunen har ingen inwendinger mot at omsøkt areal utvises som tilleggsjord som omsøkt.

Statskog SF uttalelse i saken framgår av høringsinnspill datert 08.05.16. Under forutsetning av at utvisningen ikke kommer i konflikt med skiløype, kraftlinje, eksisterende bygg i området, har ikke Statskog SF inwendinger mot at arealet utvises som tilleggsjord. Statskog Sf påpeker at arealet ligger innenfor Elgå Reinbeitedistrikt.

Administrasjonens vurdering.

Ved befaringen den 13 juli ble partenes syn klarlagt på en ryddig måte. Dessuten ble det fra søkers side orientert mer inngående om planene for hjortehegnet. Det ble avklart at forholdet som berører konflikt med kommuneplanens arealdel (tomt til fritids- og turistformål) løses ved at hegnets beliggenhet justeres. Det ble for øvrig under befaringen overlevert et oppdatert kart fra søkers side.

Når det gjelder reindriftens syn på saken ble det under befaringen pekt på det omsøkte områdes betydning som beite tidlig i barmarksperioden. Området er relativt frodig med en blanding av rikere myrer, bekkedrag, bjørkrøster og grusrygger med blandingskog av bjørk og furu. Området er tidligere brukt som slåtteland for gården. Også andre har hatt slåttemark i dette området som strekker seg i sørøstlig retning inn forbi riksgrensa. Området har derfor ikke utelukkende vært brukt til reinbeite tidligere.

Som nevnt innledningsvis kan fjellstyret utvise tilleggsjord til bruksberettiget etter søknad. Behandlingen av slike saker skal følge «Forskrift om seter og tilleggsjord m.m. i statsallmenning». Administrasjonens vurdering er at § 20 kommer til anvendelse i denne saken. Videre slår forskriftens § 3 fast det samme som ligger i Fjellogen; nemlig at fjellstyret skal administrere bruken og utnyttinga av rettar og lunnande i statsallmenning slik at det sikrer at allmenningen blir brukt på en måte som fremmer næringslivet i bygda og tar vare på naturvern- og friluftsinnteresser. I departementets merknader til forskriftens innledende §§ presiseres viktigheten av at fjellstyret og Statskog SF tar hensyn til samisk reindrift i de områder der det har vært slik fra gammelt av.

Saken er derfor ikke helt enkel. På den ene siden har søker påvist et behov for tilleggsjord som vanskelig kan dekkes på annet vis enn en utvisning som omsøkt. En utvisning vil i så fall være i tråd med de registreringer som lokal landbruksforvaltning gjorde i 1993, dvs at den oppfyller kravet om en planmessighet. I tillegg er søkers behov begrunnet i næringsetablering som er i tråd med de intensjoner som ligger i Fjellogen og Forskrift.

På den annen side peker Reindriftsnæringen på ulemper for deres virksomhet. Dette er et syn som skal veie tungt for fjellstyret i sin vurdering av saken.

Av momenter som er nevnt som kan være negativt for reindriftsnæringen er bl.a.;

- Hinder for flyttlei.

- Fare for sjukdomssmitte.
- Båndlegging av viktige beiteområder vår og forsommer.
- Summen av alle terrenginngrep i beiteområdene.

Når det gjelder reindriftens flyttleier er det viktig at disse ikke hindres. På befaringen stilte søker spørsmålstegn ved viktigheten av området nettopp som flyttleier, da flytting av rein skjer hovedsakelig en bit vest for gården. Dersom dette er et stort problem, er det også et paradoks at kommuneplanens arealdel har regulert det tilgrensende område til fritids-/turistvirksomhet (inustri). Dette vil i så fall ha mye av den samme innvirkning på flyttleia. På reindriftens arealkart (skogoglandskap.no) er det markert en flyttleier mellom Gruvhåmmåren og Orrknallen og en langs riksgrensa fra Bersetknallen og mot Gammeldalen. Videre er det i dette kartverktøyet markert trekkleier i nord-sør retning ved Kjerran og mellom Orrknallen og Gutu.

Isolert sett kan derfor dette tiltaket synes lite tatt hele reinbeiteområdet i betraktning. Det er allikevel slik at for reindriften, som for naturvern hensyn generelt, så har mange små tiltak, som hver for seg har marginal innvirkning, i sum ha en merkbar og betydelig effekt. Dette er et dilemma, og for søker kan det i konsekvens ha den effekten at han ikke får realisert prosjektet sitt fordi andre har fått realisert sine. Det kan oppfattes som urimelig.

Det er så langt administrasjonen har klart å bringe på bane ikke registrert problematik knyttet til at hjorteoppdrett sprer smitte til tamrein. Det samme erfarer Engerdal kommune gjennom sine undersøkelser i saken. Det er heller ikke registrert rømmingsproblematikk knyttet til oppdrett i nabokommunen Røros. Dette i et anlegg som har vært i bruk en del år. I områder med store bestander av vill hjort er det registrert at vill hjort forsøker å komme seg inn i hegn i forbindelse med brunst. Med den sporadiske forekomsten av hjort som er i Engerdal er dette neppe et problem.

Mattillsynet har vært invitert til å delta på befaring samt komme med høringsuttalelse. De har avstått fra disse mulighetene. Når det gjelder spørsmålet om sjukdomssmitte og CWD er det nettopp Mattillsynet som er faginstans og myndighet. De har i forbindelse med konsesjonssøknadene, som vil komme for tilleggsarealet, mulighet til å uttale seg om nettopp denne problemstillingen. Så langt er det ikke kommet signaler om forbud mot hjorteoppdrett.

Området som er omsøkt er tidligere brukt som slåtteland av Valdalen, men også flere andre slo myrer og bekkedrag i dette området. Det har derfor vært en del slått i området, side om side med at det har vært beitet av rein. Det som skjer ved inngjerding er at området blir utilgjengelig som beite for reinen. Imidlertid er området med myr og bekkedrag relativt stort i utstrekning, og det er egentlig snakk om en relativt liten andel som vil bli inngjerdet.

Søker har et påvist behov, dette må veies opp mot evt ulemper for andre bruksrettsutøvere. Dersom ulempen vurderes å være stor fra andre bruksretter, kan fjellstyret si nei til søknad om tilleggsjord. Sett i forhold til lov og forskrifts krav til fjellstyret om å forvalte retter og lunnande i allmenningen slik at det fremmer næringslivet i bygda, er administrasjonen av den oppfatning at søknaden kan imøtekommes.

Administrasjonens forslag til vedtak:

1. I henhold til § 20 i Seterforskriften utvises det et tilleggsareal på intill 275 daa i tilknytning til gården Valdalen, gnr 164 bnr 57. Fjellstyret godkjenner også for sin del at arealet kan gjerdes inn.
2. Fjellstyret setter krav om at arronderingen blir slik at arealet, og følgelig gjerde, utformes på en måte som hensyntar reindriftsnæringens interesser og allmenne friluft- og naturverninteresser hensyntas i størst mulig grad.

Sak 59.16	Ark 322	Saksbeh.: OOps
Høring: Nytt forslag til lokal forskrift om snøskuterløyper i Engerdal		

Saksdokumenter vedlagt:

- Kommunens forslag med vedlegg (utsendt tidligere).
- Svar fra Engerdal kommune på søknad om utsatt høringsfrist.
- Høringsbrev og innkomne synpunkter

Bakgrunn.

Proessen så langt:

Engerdal kommune vedtok den 14 september 2015 å legge ut lokal forskrift om snøscooterløyper i Engerdal kommune på høring (saksnr 15/168). Forslaget er hjemlet i det nye regelverket som følge av endringer i Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag og tilhørende forskrift, der kommunen er tillagt hjemmel til å vedta lokal forskrift om snøskuterløyper for fornøyleskjøring. Høringen fulgte bestemmelsene i Plan og bygningsloven (§11-14). Innspill og synpunkter i høringsrunden medførte at forslaget ikke ble realitetsbehandlet, men kommunen startet arbeidet med et nytt forslag til løyper og tilhørende forskrift. Dette nye forslaget ble vedtatt lagt ut til offentlig ettersyn (Formannskapssak 16/185) den 27. juni med høringsfrist 12 august.

Fjellstyret vedtok i sak 54.16 å be om forlenget høringsfrist i saken. Dette fordi fjellstyret etter fjelloven er pålagt å høre Statskog SF i denne type saker. I tillegg er det viktig for fjellstyret å høre berørte interesser på allmenningen. Fjellstyret har derfor sendt forslaget til interesseorganisasjoner og bedt om innspill.

Kommunens forslag til snøskuterløyper kommer som en konsekvens at *Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag* med tilhørende *Forskrift for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag* ble endret i 2015. Endringen gir kommunene mulighet til å legge ut løyper for rekreasjonskjøring med snøskuter. Proessen på sentralt nivå hadde, som vel kjent, en del vendinger. Det som i utgangspunktet skulle være et forslag om en prøveordning endte opp med å bli et prosess med formål å endre sentrale lovverk, slik at det ble mulig med løyper for rekreasjonskjøring. De nødvendige lovendringene ble vedtatt i 2015. Som en følge av dette er, som nevnt innledningsvis, kommunen gitt myndighet til å vedta denne type løyper.

Motorferdselsloven gir imidlertid en del rammer for hva kommunene kan bestemme (4a): *«Løypene skal ikke legges i verneområder, foreslåtte verneområder eller nasjonale villreinområder. Løypene skal ikke være til vesentlig skade eller ulempe for reindriften eller kreve terrenginngrep. Ved fastsetting av løypene skal kommunen ta særskilt hensyn til støy og andre ulemper for friluftslivet. Kommunen skal også ta hensyn til naturmangfold, bolig og hytteområder, landskap, kulturminner og kulturmiljø og sikkerheten for dem som kjører og andre. Før fastsetting av løypene skal kommunen utrede virkningen løypene vil ha for friluftsliv og naturmangfold i influensområdet, samt kartlegge og verdsette friluftsområdene der løypene planlegges, og vurdere betydningen av disse områdene opp mot øvrige friluftslivsområder i kommunen».*

Kommunen ba om innspill på et forslag til løypekart som baserte seg på forslag fra interessenter. I dette forslaget hadde ikke kommunen gjort noen vurderinger i forhold til interessekonflikter (bruk, naturverdi, støy m.m.). Det var heller ikke gjort avklaringer i forhold til grunneiers samtykke. Fjellstyret ga i sak 59.14. høringsinnspill til Statskog SF om forslaget til snøskuterløyper på Statsallmenningen. På dette tidspunktet var det Statskog SF som var tillagt samtykkekompetansen som grunneier. I den endelige lovendringen er det Fjellstyrene som skal gi grunneiers samtykke på statsallmenninger. Videre var daværende forslag fra kommunen et omfattende forslag der man ba om innspill på alle innkomne forslag. Fjellstyret mente bl.a. at forslaget var for omfattende og lite bearbeidet, og ga derfor en rekke innspill i forhold til dette.

Kommunen ba i juni 2015 om innspill til samme forslag som fjellstyret ga høringsuttalelse til i august 2014. Fjellstyret ga i brev av 25. juni svar der fjellstyret påpekte at forslaget fortsatt ikke var gjennomarbeidet fra kommunens side, og at fjellstyret ikke kom til å ta stilling i saken før dette var gjort.

Høsten 2015 ble da altså et nytt forslag lagt ut til høring som fjellstyret avga uttalelse til i sak 52.15. Dette forslag var gjennomarbeidet fra kommunens side i forhold til antall traseer, forslag til bestemmelser m.m. Antallet traseer var redusert i forhold til «råutkastet». Videre inneholdt forskriften bestemmelser om åpningstider, merking, fartsbegrensinger, maksimumsavstander for fravik fra løypa, sikkerhet, krav til brukergrupper, straffereaksjoner samt brukerfinansiering. Som nevnt innledningsvis ble dette forslaget ikke realitetsbehandlet. I stedet foreligger det nå et nytt forslag til høring.

Som nevnt innledningsvis ble forslaget lagt ut til høring den 27 juni med høringsfrist 12 august. Fjellstyret ba om utvidet høringsfrist noe som ble innvilget. Det ble for øvrig satt gitt en generell utvidet høringsfrist til alle til den 26 august. Det er også flere andre som har bedt om forlenget frist i denne saken.

Fjellstyrets rolle:

Et av fjellstyrets viktigste oppgaver etter fjelloven er å se til at statsallmenningen brukes på en måte som fremmer næringslivet i bygda og ivareta naturvern- og friluftinteressene. Samtidig skal fjellstyret se til at bruksrettsutøvelsen sikres og skjer på riktig måte. Oppsummert kan en si at fjellstyret må se på denne saken ut fra følgende forhold:

- Forholdet til bruksretter
- Forholdet til jakt-, fiske og friluftsliv.
- Forholdet til naturverninteressene.
- Økonomiske aspekter for lokalsamfunnet.

Fjellstyrene er gjennom endring av Fjellovens § 12 tillagt retten til å forby eller begrense motorferdsel i statsallmenninger (grunneierrollen). Dette innebærer at det er fjellstyret som kan si ja eller nei til alle saker etter motorferdselsloven med tilhørende forskrift på statsallmenningen i Engerdal. Det innebærer også at fjellstyret kan sette krav og forutsetninger for å tillate motorferdsel. Rent praktisk vil grunneiersamtykket formelt gis når man inngår avtale om å anlegge løypene. En slik avtale vil formalisere grunneiers samtykke

og sette rammer for hva partene kan og skal gjøre og ikke gjøre, vederlagsordninger, ansvar, opphør m.m.

Fjellstyret har dessuten bedt interessenter på statsallmenningen om innspill i saken. Dette er gjort ved at et antall interesseparter ble tilskrevet samtidig som ønsket om innspill ble kunngjort på vår hjemmeside. Det var ved fristens utløp innkommet 10 innspill til fjellstyret. I tillegg er det innkommet 2 høringsinnspill som fjellstyret er kopimottager av. I tillegg har administrasjonens lagt ved det brev som en rekke reiselivsbedrifter rundt Femund sendte fjellstyret og Engerdal kommune i april. Sistnevnte er for det meste synspunkter på det vedtak fjellstyret fattet i sak 52.15, men administrasjonen mener allikevel det har en viss relevans i og med det innkom såpass lenge etter fjellstyrets høring i 2015. I tillegg har Bondelaget meddelt pr telefon at de har ingen kommentarer til forslaget utover det svar de ga fjellstyret sist høst. Alle høringssvar er vedlagt saken.

Administrasjonens vurdering

Innledende betraktninger; saksgang, grunneirollen og forhold til lovverket.

Hensikten med lovendringene er å åpne for såkalt rekreasjonskjøring med snøskuter. Dette i kontrast til slik det har vært hittil at det kun kan åpnes for kjøring som har et anerkjent nytteformål. Kritikerne av endringene har i debatten hevdet at det lovverket som har vært har fungert tilfredsstillende, og at det gir rom for næringsutøvelse (f.eks. gjennom taxiløveordning). Endringene er nok i stor grad en følge av at mange har ønske om at en skal kunne kjøre skuter for å komme seg ut, uten at man nødvendigvis har hatt noe nytteformål utover dette. Det er nok også slik at en liberal dispensasjonspraksis over tid er med på å uthule intensjonene med tidligere regelverk.

Lovgivende myndigheter har gjennom endringene i lov og forskrifter i 2015 valgt å gi adgang til å etablere snøskuterløyper. Argumentene for dette har vært flere. I mange sammenhenger har det vært pekt på mulighetene for næringsutvikling i tilknytning til dette. En annen mulighet for å realisere det kunne vært gjennom en oppmykning av andre deler av lovverket, f.eks gi dispensasjoner for rekreasjonskjøring i næringsøyemed for registrerte turistbedrifter.

Administrasjonen har i tidligere saksframlegg pekt på at dette medfører et historisk skille når det gjelder motorisert ferdsel i utmark. Det er derfor at denne saken har en prinsipiell side når kommunene er gitt mulighet til å i større grad enn tidligere styre over denne type spørsmål. Kommunen kan derfor velge hvilken vei en ønsker å ta, for det er på mange måter et veivalg. For dette er en mulighet og ikke et krav. Det vil derfor være mange som vil følge med på hvordan kommunene håndterer og praktiserer dette.

Hvorvidt kommunens forslag ligger innenfor dagens lover og forskriftsverk er langt på vei et tolkningsspørsmål. Fjellstyrets administrasjonens gjør den vurdering at det gjør det, sjøl om det er flere forhold ved forslaget og prosessen som det kan stilles spørsmål ved. En evt. klagebehandling vil vise om forslag og prosess er ihht til gjeldende bestemmelser, se for øvrig avsnittet «*Konkrete kommentarer til forslaget*».

For fjellstyrets del handler saken om bruken av statsallmenningen og om formelle sider rundt det å forvalte grunneierkompetansen. Gjennom prosessen har grunneierkompetansen tidvis vært foreslått lagt til Statskog SF og Fjellstyrene om hverandre. Det er nå klart at det er Fjellstyrene som har retten til å begrense eller forby motorferdsel på statsallmenninger. Som en naturlig konsekvens av disse lovendringene er det også fjellstyrene som skal inngå avtale (formelt grunneiersamtykke) om snøskuterløyper. Det er fortsatt slik at grunneier er suveren til å begrense eller forby motorferdsel på egen eiendom, uavhengig av hvilke beslutninger kommunen tar i saker vedrørende løyper eller dispensasjoner.

Det formelle grunneiersamtykket gjøres ved at det inngås avtale mellom fjellstyret kommunen/driftsoperatør. Denne avtalen bør gi klare retningslinjer hva som skal gjelde i en rekke forhold som økonomisk kompensasjon, overtredelser, merking, rydding av løypetraseer m.m. Avtalen bør være tidsbegrenset. Det er i denne forbindelse viktig at det etableres et allment akseptert evalueringssystem. Hvis ikke risikerer en diskusjoner i etterkant i forhold til hva som er problematisk og hva som ikke er det. Og en kan skape ytterligere konflikter mellom dem som ønsker disse løypene og de som ikke ønsker dem. Det mest ryddige utgangspunktet er derfor å ha en nulltoleranse overfor overtredelser. Engerdal kommune har annonsert at ordningen skal evalueres, men forslaget sier ikke noe om hvordan en slik evaluering skal være.

Forholdet til bruksretter og eksisterende næringsutøvelse.

Tradisjonelle bruksretter knytter seg til dyrkningsjord, grunn til gårdsbebyggelse, rett til beite og seter, rett til uttak av husbehovsvirke og ved. Altså knytter disse seg til tradisjonelt jordbruk. En kan også si at reindriftsutøvelse er en form for bruksrett sjøl om denne også reguleres gjennom andre lovverk enn fjellova.

Forslaget til skuterløyper medfører en endret bruk av utmarka vinterstid. Det er relevant å anta at denne type løyper vil ha en liten eller moderat innvirkning på tradisjonell bruksrettsutøvelse. For reindriftsutøvelsen derimot, vil forslaget ha en større innvirkning. Dette pga økt ferdsel og støybelastning i beiteområdene. Videre vil preparerte løyper (både skuter- og skiløyper) virke inn på reinens vandringsmønster. Rein er en art som er var for forstyrrelser og endringer i tradisjonelle vandringsruter.

Øvrige næringer på statsallmenningen vil antakelig ha et mangfoldig syn på snøskuterløypene. Ser man et forretningspotensiale som er utnyttbart vil en ha en positiv innfallsvinkel. Har man derimot basert sin virksomhet på helt andre premisser enn motorisert ferdsel, kan det ha en negativ innvirkning. En svakhet ved forslaget, og for øvrig hele prosessen med lovendringene, er at de økonomiske aspektene ikke er utredet. Det er i flere sammenhenger hevdet at dette vil gi økonomiske fordeler og skape nye inntektsmuligheter. Dette er imidlertid aldri belyst eller dokumentert under prosessens gang.

Engerdal har i mange tiår profilert seg som en villmarkskommune. Mange bedrifter har investert betydelige beløp i nettopp en slik profil, både markedsføringsmessig og infrastruktur/tilbud knyttet til bedriften. Mye av reiselivsprofilen er knyttet opp mot stillhet og uberørthet. Det omfattende skiløypenettet er et tilbud som ofte vises i markedsføringssammenhenger. Det ligger en potensiell konflikt mellom skigåere og

skuterkjørere. Skiløpere opplever ofte støy og eksos som negativt. I tillegg vil evt kjøring i skiløyper ødelegge spor. Bedrifter som har satsset mye på denne type gjester vil antakelig oppleve hele eller deler av forslaget som negativt. For andre, som ser en mulighet til å etablere seg med innretning mot besøkere som kommer for å kjøre skuter, ser nok mer positivt på saken. Det er ikke automatikk i at en klarer å skape et produkt ut av skuterturisme. Nærheten til Sverige blir ofte nevnt som argument for å innføre rekreasjonskjøring. Men det er ikke bare kjøringen i seg sjøl som utgjør produktet. Det må også være et opplegg rundt med overnatting og bespising etc. Det er derfor heller ingen automatikk i at de nordmenn som reiser gjennom Engerdal til Sverige for å kjøre skuter, vil velge å reise til Engerdal istedenfor dersom de har mulighet til å kjøre skuter her.

Det kan også oppfattes som noe paradoksalt at reiselivet i Engerdal i dag bare i marginalt omfang har utnyttet nærheten til Sverige, hvis det er næringslivsaspektet i saken som veier tyngst. Slik forslaget foreligger vil mesteparten av brukerne til et slikt løypenett måtte transportere skuteren på bil og henger for å komme seg til et plass der en kan kjøre inn på løypa. Når man først er ute å kjører med bil og henger er ikke veien til Sverige lang. Et annet paradoks er at hvis forslaget til snøskuterløyper hadde blitt presentert som en forretningsplan, hadde antakelig ingen statlige tilskuddsordninger kunnet gå inn med støtte, siden grunnleggende analyser av kundegrunnlag, kapitalbehov, inntjeningsmuligheter etc. ikke er gjort.

Ser en på totaløkonomien i dette er det derfor ikke åpenbart at det vil gi økt lokal omsetning. Det finnes det ikke grunnlag for å hevde. Men en kan tenke seg at en vil få en vridning i type besøkere, fra tradisjonelle friluftslivsutøvere og skiløpere til mer motorsportsinteresserte besøkere. I verste fall vil du få en omsetningsreduksjon som følge av at området ikke framstår som attraktivt lengre. Det er derfor beklagelig at kommunen ikke har gjort en analyse av dette i forbindelse med arbeidet.

Gjennom hele prosessen fra lovendring på riksnivå til kommunens forslag til løyper er det påfallende hvor lite vekt som er lagt på å gjøre en undersøkelse på faktiske økonomiske effekter av etableringen av snøskuterløyper. Dette er noe merkelig i og med næringsaspektet brukes relativt hyppig som argument for en etablering av snøskuterløyper. Fra Funæsdalen i Sverige, et område med i utgangspunktet velutbygde turisme og tilhørende infrastruktur både sommer og vinter sammenlignet med Engerdal, er omsetningen anslått til om lag 30 mill SEK. Dette utgjør 8,4% av den totale omsetningen for turismen i området. Siden områdene er såpass ulike, er det vanskelig å overføre denne type økonomiske estimat og gjøre dem gjeldende også for Engerdal.

Forhold til friluftstinteresser.

Fiske er en viktig friluftaktivitet på statsallmenningen. NINA har beregnet at den totale omsetningen knyttet til fritidsfiske i Engerdal pr. i dag er 20 – 30 mill kr. For fjellstyret sin del er fiskekortinntektene som kjent betydelige og den viktigste inntektskilden. Det meste av fritidsfisket skjer sommerstid, men Engerdal er også et populært område for isfiske. Dette er en aktivitet som antakelig kan utvikles enda mer fra reiselivets side.

Undersøkelser viser at for fiskere i Engerdal er naturopplevelse og villmarksfølelsen en viktig del av fiskeopplevelsen (se bl.a. Kildahl 2013). Snøskuterløyper kan bedre tilgjengeligheten til noen vann dersom de legges slik. Dette vil antakelig medføre at flere kommer seg dit. Men det kan også medføre at de som benytter disse vannene i dag ikke lenger ønsker å fiske der pga av støy, for mange fiskere o.l. For mange fiskere i Engerdal er nettopp stillheten og følelsen av å være i et uberørt miljø viktig.

Mange populære isfiskevann er vann der reproduksjonen i vannet er svak eller fraværende. I de tilfeller der økt tilgjengelighet fører til økt fiskepress, vil fisket over tid bli dårligere. Likeledes kan f.eks bra røyevann med stort fiskepress vinterstid oppfattes som dårligere for sommerfiske om bestandene er små og det er svak eller ingen reproduksjon. Hvis en da kompenserer høy beskatning med økt utsetting, får en over tid et mer typisk «put and take»-vann. Fjellstyrets mål med kultivering er å sette ut fisk i yngre årsklasser og yngel kun der naturlig produksjon er svak eller fraværende, og ikke tilby rendyrkede «put and take»-vann. Dette for å ivareta naturlige populasjoner og kunne tilby fiske i omgivelser som er relativt lite påvirket av mennesker. Det presiseres at et scenario som skissert over, er mest realistisk i mindre vann der høstingen med sportsfiskeredskap har innvirkning på bestanden.

Jakt er også populært i Engerdal. Dels er det et attraktivt område for utenbygds jegere og dels er det en viktig aktivitet for en stor del av de som er bosatt i kommunen. I motsetning til i Sverige, der skytevåpen på snøskuter i utgangspunktet er forbudt, har ikke myndighetene i Norge tatt med dette momentet i arbeidet med lovendringene. Det er i dag ingen hindringer for at du kan ta med deg våpen på snøskuter i løypenettet. Dette vil påvirke jaktutøvelsen vinterstid.

I startfasen, ved misbruk og i situasjoner der «grenser blir tøyd» kan en få noen uheldige konsekvenser. I utgangspunktet er det forbudt å løsne skudd på eller over offentlig vei, bruke luft- eller motorkjøretøy til forfølgning av vilt eller til avledning av viltets oppmerksomhet, bruke luftfartøy eller motorkjøretøy utenfor vei til lokalisering av vilt samt å løse skudd fra kjøretøy (Viltlovens §21). Et omfattende nett av snøskuterløyper vil muliggjøre en lettere lokalisering av viltet, noe som etter loven ikke er tillatt, men som i praksis er vanskelig å påvise at har skjedd. Det er derimot ingen hindringer for at du kan transportere deg ut på post med en snøskuter langs en godkjent løype. Det kan også være slik at ved jakt med på drevet halsende hund (f.eks. ved jakt på hare, rev, rådyr) kan en risikere at drevet går på skuterløyper, på samme vis som det kan følge veg, skiløype, skuterspor m.m. Om dette vil skape flere farlige situasjoner ved jaktutøvelse gjenstår å se. Det kan dessuten være en risk for at jakthunder blir påkjørt i løypa. Poenget er imidlertid at momentet med våpen på snøskuter er lite vurdert i debatten rundt snøskuterløyper. I og med skuterløyper er tilgjengelige for allmennheten må samme aktsomhetsregler gjelde som for jakt ved offentlig og privat vei og merkede stier.

For andre friluftaktiviteter som ski, hundspann, truge- og fotgjengere kan det være både positivt og negativt med et skuterløypenett. Som nevnt over, kan det oppstå konflikter mellom skuterkjørere og andre brukere av løypenettet. Det er derimot ikke forbud mot andre aktiviteter på skuterløypene, slik at en må påregne at også andre benytter seg av dem. Fra svensk side er det kjent at slike skuterløyper brukes en del av hundekjørerere. Videre er det slik at flere og flere velger å gå på truger eller til fots fremfor å gå på ski. I nærhet av bebyggelse

vil kanskje skuterløypene være positive for de som ønsker å gå seg en tur til fots. At flere brukergrupper benytter disse løypene setter i sin tur krav til aktsomhet og oversiktighet, slik at en unngår trafikkfarlige situasjoner.

På flere steder vil snøskuterløypene krysse eller gå parallelt med skispor. Der det er krysningspunkter vil skisporene sannsynligvis bli ødelagt på et begrenset areal. Der det er lagt opp til at skuter og skiløyper skal gå parallelt, vil det by på en del utfordringer. Skilting og informasjon må være tydelig, slik at skuterkjørere ser hvor det er tenkt at de skal kjøre. Det er også på slike plasser det oftest kan oppstå konflikter. De fleste skiløpere vil oppfatte snøskuterkjøring i tilknytning til skiløyper som negativt på grunn av støy og eksos.

For den tradisjonelle norske friluftsutøver vil nok skuterløyper oppfattes som negativt. Dette reflekteres gjennom DNT's engasjement og holdning i saken.

Forhold til naturverdier (miljø- og naturverninteresser).

Snøskuterløyper vil medføre ulike typer forstyrrelser for dyrelivet. Undersøkelser fra Svalbard, Nord-Amerika og Norge viser dette. Effekten vil variere litt artene imellom og antakelig også hvilken type miljø de lever i. Generelt kan en si at hos større pattedyr vil snøskutertrafikk medføre stress som følge av forstyrrelser. Effekten av dette er økt energiforbruk og endret arealbruk. Dette kan i sin tur påvirke energibalansen. For småpattedyr som lever under snøen om vinteren vil økt trafikk over snøen medføre endret mikroklima langs bakken. Effekten av dette kan være økt energiforbruk og blokkering av vandringsveier.

For plantelivet vil forholdene direkte i løypa som pakkes om vinteren endre miljøforholdene. På samme måte som store snøfonner kan en pakking av snøen føre til seinere snøsmelting, som i sin tur påvirker blomstringstidspunktet. Kjøring i dårlig snødekt eller bar løype vil ha samme effekt som barmarkskjøring. Det er således av betydning at det ikke kjøres på dårlig snødekt mark.

Utslipp fra snøskutere vil ha en effekt på miljøet i og med at en del av stoffene i eksos, samt uforbrent bensin, avsettes i snøen direkte i og ved løypa. Når snøen smelter på våren kan dette gi konsentrert forurensing for mikroorganismer, spesielt i vann. Det er vel kjent at stoffer som er magasinert i snø, gir «surstøt» under smeltingen på våren og kan konsentrert være såpass alvorlig at det gir økt dødelighet hos fiskeyngel og rogn.

Når det gjelder forstyrrelser for dyrelivet er ikke dette i og for seg spesielt knyttet til akkurat snøskutertrafikk. Annen trafikk, skiløpere og skiløyper vil ha noe av den samme innvirkningen. Å sette ulike aktiviteter opp mot hverandre kan imidlertid være noe problematisk rent vitenskapelig i slike undersøkelser, pga av at det er snakk om ulike eksponeringstider, bevegelseshastigheter og støynivåer. Det som imidlertid er et poeng her, er at en tilfører enda en faktor som hittil ikke har virket inn.

I en del tilfeller kan arter som forflytter seg en del over relativt store avstander, ha viss nytte av både skuter- og skiløyper. Dette fordi det blir lettere å gå sammenlignet med å gå i djupsnøen. F.eks benyttet i mange tilfeller ulv i Fulufjellsreviret områdets skuterleder til forflytting. I og med skuterledene går ut fra bebyggelse, og ulvene derfor ble ledet inn mot og forbi bebyggelse på sine vandringer nattetid, skapte dette diskusjoner om unormal adferd og

fravær av naturlig skyhet o.s.v. Også rådyr og rev vil sannsynligvis benytte denne type løyper til forflytning, avhengig av løypenes beliggenhet. For reindriften kan disse løypene virke negativt i og med at det leder reinen ut fra vinterbeiteområder. Dette er noe av argumentasjonen for at visse skiløyper bare skal prepareres visse tider av vinteren.

Kommunen er pålagt etter loven å legge inn en del hensyn knyttet til miljøet. Forslaget slik det foreligger, har tilsynelatende tatt slike miljøhensyn. Det er allikevel ikke i samme grad tatt hensyn til bofaste som til hytteturister, uklart av hvilken årsak. For eksempel er støy en faktor som oppfattes ulikt, og som kan være vanskelig å måle. Hvordan folk oppfatter er veldig ulik, og beror på terreng, værtype m.m. Kommunen har i sin utredning tatt hensyn til støysoner, målt som en viss, fast avstand ut fra leden. Dette gir imidlertid ikke et korrekt bilde av hvordan folk i området vil oppfatte støyen. Støy kan være sjenerende også på lang avstand. Slik forslaget foreligger vil derfor mange bofaste bli påvirket av støy. Det er lokalt blitt påstått at skuterløyper fører til økt bolyst. For noen vil nok motivasjonen for å bo i Engerdal bli større, for andre vil motivasjonen for å bo et annet sted øke.

Forholdet til eksisterende behov (dispensasjoner).

I Engerdal er det en over tid etablert en liberal praksis med dispensasjoner. Kommunen innvilger hvert år flere hundre dispensasjoner. Et betydelig antall av disse knytter seg til kjøring inn til hytter med bagasje og utstyr. Slik forslaget er framlagt er det ett hyttefelt på statsallmenningen som vil bli berørt. En må da gå ut fra at det ikke lenger vil være aktuelt å innvilge dispensasjoner for kjøring til disse hyttene.

I Engerdal er det dessuten en betydelig andel av dispensasjoner gitt til personer med et varig nedsatt funksjonsevne for å komme seg ut til fiskevann. Slik forslaget foreligger er det skissert løyper fram til flere fiskevann. Om disse er tenkt å løse transportbehovet for handikappede eller om praksisen med handikapp-løyver er tenkt videreført side om side med et løypenett, er uklart.

Det er også i forskriften skissert at det skal betales løypeavgift. Om dette skal gjelde for de som allerede har en gyldig dispensasjon til å kjøre hele eller deler av en løypestrekning er uklart. Slik det skisseres i forskriften legges det opp til en betalingsordning på etablerte «utfartsveier» (f.eks løypa opp til Volsjøen). Dette er ruter som folk har brukt i alle år. Slik forslaget framstår må nå hytteiere som tidligere har hatt dispensasjon for å kjøre til hytta si, nå kunne benytte en allmenn skuterløype og slipper å søke om dispensasjon. Men til gjengjeld må de begynne å betale for å komme seg på hytta.

Kommunen burde derfor evaluert sin nåværende dispensasjonsordningen i forbindelse med arbeidet med denne forskriften. Det er relevant for grunneier å vite hvordan den totale belastningen vil være før man sier ja eller nei til en løype.

Fjellstyret pekte i forrige runde på viktigheten med å etablere et akseptert evalueringssystem. Kommunen har i forbindelse med dette nye forslaget tilkjennegjort en eller annen form for evaluering, men sier ikke noe om hvordan en slik evaluering skal gjøres.

Fjellstyret pekte også på relevansen av å se skuterløypene i sammenheng med dispensasjonspraksis. Dette for å kunne gjøre seg opp en mening om den totale motorferdselen. Dette er fortsatt et uberørt tema fra kommunens side.

Forhold knyttet til oppsyn.

Etter loven er Statens Naturoppsyn (SNO) gitt tilsyns- og kontrollansvar med motorferdsel i utmark, herunder også snøskuterløyper. I områder med en etablert oppsynsordning skal SNO kjøpe disse tjenestene fra f.eks lokalt fjellstyre. Fjellstyret i Engerdal har allerede i dag et omfattende tjenestevalg til SNO, andre fjellstyrer og private. En kan forvente at SNO tilbyr fjellstyret en avtale om tjenestekjøp i dette tilfellet. I så fall må fjellstyret vurdere om det med dagens bemanning faktisk lar seg gjøre.

Om man velger å opprette snøskuterløyper for rekreasjonskjøring er det viktig at det føres kontroll og tilsyn. Det er naivt å gå ut fra at slike løyper ikke vil medføre økt trafikk også utenfor løypenettet. Videre vil det være behov for samarbeid med politi i forhold til promillekontroller og kjøretøykontroller. Det vil derfor kreve enten tilførte ressurser eller omprioritering av ressurser hos både politi og SNO.

Erfaringer fra Sverige viser at behov og ønsker knyttet til snøskuterløyper endrer seg over tid. På samme måte som at en må påregne mer uønsket kjøring, må en også gå ut fra at behov og ønsker vil være annerledes noen år fram i tid enn det er i dag. Det som etterspørres i Sverige i dag og som er populære områder er såkalte frikjøringsområder. Dette er områder som ofte innbyr til litt mer krevende kjøring og lek, altså mer i retning motorsport enn friluftsliv. Det er derfor å vente at slike ønsker også etter hvert vil komme i Norge. Det er også et uttrykk for at ønsket om å kjøre pent og pyntelig i en løype ikke er attraktivt for alle.

Konkrete kommentarer til forslaget:

Det har vakt reaksjoner at kommunen la ut forslaget til høring rett før ferietiden og med såpass kort høringsfrist. Vedtaket er sågar påklaget og Fylkesmannen bekrefter i brev av 28.07.16 at de er bedt om å gjøre en lovlighetskontroll av nettopp dette. At det ved utleggelse av forslaget også ble antydnet at det skulle komme en detaljert støyrapport i tillegg under høringstiden gjør også at denne prosessen i stor grad kan oppfattes som noe uryddig med unødvendig kort tidsfrist. Den detaljerte støyrapporten ble for øvrig tilgjengelig på nettet den 16 juli, mens det ble kunngjort at underlagsmaterialet var komplett første uka i august.

Fra kommunens side er forslaget presentert som et helt nytt forslag der en har tatt hensyn til en del av de innspill som kom under høring på forrige forslag og man har redusert omfanget (km løyper). Forslaget oppfattes allikevel som omfattende (f.eks sammenlignet med en del andre kommuner) og sjøl om det er gjort en netto reduksjon i ant km løyper er det også lagt til noen nye løypetraseer. Det kan derfor oppfattes som dette forslaget er relativt likt det forrige i forhold til trasevalg og omfang. Dette er noe oppsiktsvekkende da det i forrige høringsrunde kom inn synspunkter som stilte spørsmålsteget ved eller uttrykte motforestillinger mot så godt som hele det foreslåtte løypenettet. Ser en på høringssvarene skal en ikke underslå at en del

hilste forslaget velkomment, men majoriteten av høringsinnspillene til kommunen uttrykte motforestillinger eller skepsis.

Nåværende forslag har slik det foreligger hensyntatt en del av de merknadene som innkom i forrige runde. Som underlagsdokument i saken ligger det en «Merknadsbehandling». I denne er en del innkomne merknader kommentert, mens en god del er ikke nevnt. I og med saken hele tiden har hatt en politisk bestilling der målsettingen er å få etablert snøskuterløyper i Engerdal, er det også slik at en del av de innspill eller synspunkter som kommunen mottok ikke er hensyntatt av den enkle grunn at de ikke er overens med rådende politisk syn. Om dette er i tråd med forutsetningen om en god prosess med bred interessedeltagelse vil antakelig vise seg.

Den samme politiske bestillingen vil være gjeldende for konsekvensutredning og støyrapporter. Å håndtere disse som nøytrale fagrapporter er derfor noe problematisk. De framstår allikevel som en seriøs tilnæringsmåte til å gi svar på de hensyn som kommunen må vurdere i en slik sak. F.eks beskriver Konsekvensutredningen hvilke konflikter hver enkelt løype medfører og hvilke hensyn løypa kommer i konflikt med. Dette er oversiktlig med kart og beskrivelser. Som det framgår vil en del av løypene komme i konflikt med ulike interesser.

I forhold til støy foreligger det også to underlagsdokumenter; en generell støyrapport som beskriver støypåvirkningen schablonmessig, og en rapport som mer detaljert beskriver støypåvirkning i flere utvalgte områder. Rapporten forsøker å beskrive støykonsekvensen. Som det framgår vil det bli merkbar støybelastning i flere områder. I tillegg presiseres det at detaljerte støyberegninger er heftet med stor usikkerhet. Beregningene har bl.a. tatt utgangspunkt i støybelastning fra 4-takstmotorer, som generelt betraktes å gi mindre støy enn 2-takstmotorer.

Det er heller ikke i hverken saken eller i forslaget skissert hvordan nabokommuner forholder seg til snøskuterløyper og om det er ønskelig med sammenkobling av løyper over kommunegrenser. Om en mener at løypene skal være en positiv ressurs for reiselivet, burde slike forhold vært innarbeidet. Dette også for å se områder som ikke berøres av løyper i sammenheng. Antakelig skyldes dette at nabokommunene ikke har planer om løyper i samme omfang som Engerdal kommune, og ut fra dette vurderes en sammenkobling av løypenettet som ikke relevant.

Videre angir løypekartet parkeringsplasser på flere steder. I tidligere saksframlegg har fjellstyret pekt på behovet for bedre parkeringsmuligheter og viktigheten av å skissere utbyggings og driftsansvar for infrastrukturen i tilknytning til løypenettet. Det er i dette forslaget pekt på hvordan merkning skal skje og hvem som er tenkt skal drifte løypenettet. For fjellstyret er det relevant å vite i hvilken takt infrastruktur vil utbedres og hvordan dette er tenkt finansiert. Om ikke infrastrukturen er på plass vil dette begrense allmennhetens tilgang til statsallmenningen. En må derfor gå ut fra at det ikke foreligger slike planer, men at dette vil redes ut ifbm. avtaleinngåelse.

I forslaget er det ett hytteområde på statsallmenningen som har løype, og det er Vetlbuvika. Hit er det heller ikke bilvei, og de fleste hytteeiere der har en dispensasjon i dag. Det kan derfor være praktisk å ha en løype dit, men det vil også åpne for at alle og ikke bare

hytteeierne kan kjøre dit. Det kan derfor tenkes at det gir mer trafikk totalt sett, og det er ikke alle hytteeierne ønsker det, jfr både tidligere og aktuelle høringsuttalelser.

Lovteksten sier da også at det skal tas hensyn til bolig- og hytteområder. Slik forslaget foreligger vil i praksis alle som bor på Drevsjø, Kvilten, Snerta, Granberget, Ulvågrenda, Galten, Risbakken, Sorken, Elgå og Sømådalen bli berørt av løypene. En må nesten forvente at ikke alle som bor i disse grendene er like begeistret for det.

Som nevnt tidligere medfører forslaget at det etableres betalingsordninger på traseer som i noen tilfeller er brukt til utferd fra gammelt av. I dette forslaget går det klarer fram hvem som skal betale for å bruke løypene. Det går imidlertid ikke fram hvordan det stiller seg for de som har dispensasjon for å kjøre hele eller deler av sin strekning i en skuterløype. Det kan oppfattes dithen at f.eks setereiere i Veundåsen vil måtte betale for vinterstid å kjøre opp til setervollen. I tillegg må de ha dispensasjon for den delen av strekningen fram til setra som ligger utenfor foreslått løype (nedsnødd vei og setervoll er å regne som utmark). Administrasjonens oppfatning er at dette forholdet er lite kjent blant dem som berøres.

Videre er det en fordel om forskriftsforslaget på en tydeligere måte hadde skissert hva gjelder i forhold til parkering på isfiskevann. På vann der løypa går over sjøen vil jo 30-metersregelen gjelde. Utenfor denne sonen må en gå. Men forslaget er uklart på hva som skal gjelde der leden går frem til et vann. Det må altså defineres et punkt der parkering skal skje, Alternativt må det være tydelig at kjøring kan skje på vannets is i forbindelse med fiske.

Fjellstyret påpekte tidligere (sak 59.14) et potensielt problem med at løyper der markeringer opphører uten forvarsel kan representere et sikkerhetsproblem. Det er derfor viktig at enden på løypa er tydelig. Dette også for ikke å «lokke» folk til å kjøre utenfor godkjent løype.

Høringsinnspill.

Fjellstyret har via hjemmesiden og via brev til representanter for de ulike interesser på statsallmenningen bedt om innspill i forhold til fjellstyrets behandling av hørings svar. Totalt er det kommet inn 10 svar fra enkeltpersoner, bedrifter, foreninger, organisasjoner, Svahken Sijte og Statskog SF. Bondelaget har pr. telefon gjentatt sitt hørings svar fra 2015. Det er også tatt med det brev som kommunen og fjellstyret mottok i april med kommentarer til fjellstyrets vedtak i sak 52.15. I tillegg er fjellstyret kopimottaker på to brev som er gått til kommunen i saken. Naturlig nok er meningene forskjellige og det er forskjellige ting som er kommentert i innspillene. Det er allikevel et faktum at merparten av høringsinnspillene til fjellstyret uttrykker en skepsis til løyper generelt, og i hvert fall i den omfatning som foreslås i kommunens forskrift.

Administrasjonen kommenterer ikke hvert enkelt høringsinnspill konkret, men ut fra svarene ser en en del forhold som det pekes på fra flere:

- Forholdet med åpningstider. At en kan kjøre skuter fra tidlig morgen til sein kveld oppfattes av flere som uhensiktsmessig.
- Prosessen. Flere uttrykker forundring og misnøye med prosessen.
- Omfang av løypenettet oppfattes av flere som stort fortsatt.

- Flere peker på at ordningen må evalueres, noen mener det bør skje årlig bl.a. i forhold til reindriften.
- Flere har kommentert hvordan støyproblematikken er håndtert og støyutredningens gyldighet. Det er pekt på total støybelastning gjennom døgnet burde vært bedre berørt. Dette i sin tur henger sammen med åpningstider.
- Bekymring for områdets rennome som villmakrsområde.
- Det er påpekt konflikter i forhold til natur- og friluftsinnteresser med flere av de foreslåtte løypene. Særlig er det uttrykt misnøye med løype 11 fra Femundsenden til Elgå.

Svahken sijte har pekt på at også den nye løypa fra Sømådalen og inn på løype 11 på Femund vil ha innvirkning på reindriftsutøvelsen. De mener det er en feil framstilling å si at denne er uproblematisk for reindriften. Videre peker de på viktigheten av å ha muligheten til å stenge løypa i perioder av hensyn til reindriften. Til det er å si at slik forslaget foreligger er det bare kommunen som kan stenge løyper. Svahken Sijte vil derfor være prisgitt å få gehør for sitt syn hos kommunen for at en stengning kan skje.

Statskog SF har avslutningsvis i sin høringsuttalelse pekt på at det bl.a. i Namsskogan har både Statskog og Fjellstyret skrevet under avtale om skuterløype. Til det er å si at det etter loven er fjellstyret som kan gi grunneiersamtykke. Statskog kan imidlertid som grunneier sette rammer og retningslinjer i forhold til rydding av kvist o.l. Hvorvidt dette skal gjøres i samme avtale som fjellstyrene inngår må vurderes nærmere.

Konklusjon:

Engerdal fjellstyre har aldri konsekvent avvist etablering av snøskuterløyper på statsallmenningen, jfr sak 59.14 og sak 52.15. Fjellstyret har imidlertid gitt en del synspunkter til prosess og tidligere forslag. Sett i lys av at dette ikke er en opplagt ja-sak for fjellstyret så er det ganske naturlig, og innspillene har vært betimelige og har bidratt til at det forslaget som foreligger nå er tydeligere på mange områder enn tidligere forslag. Ser en hvordan fjellstyrene ellers har håndtert disse sakene så er det flere som har stilt seg positive til etablering av snøskuterløyper, samtidig som det er flere som har sagt nei til etablering av slike.

Sjøl om det er naturlig å se på hva fjellstyret har ment de tidligere gangene det har behandlet dette spørsmålet, er det allikevel slik at fjellstyret står fritt til å legge nye vurderinger til grunn i forhold til dette forslaget. Dette i og med det er justeringer fra tidligere samt at det er nye høringsinnspill.

Både Administrasjonen og Fjellstyret har fått sterk kritikk for tidligere saksframlegg og høringsuttalelse, og det har nærmest vært framstilt som om fjellstyret og dets saksbehandler har vært årsak til manglende næringsmuligheter på statsallmenningen i tillegg til at det har motarbeidet forsøk på å gi folk livslyst og mulighet til å komme seg ut i naturen. Dessverre har en del av denne kritikken vært usaklig. Den har derfor vært dårlig reklame for økt tilflytting og framgang i kommunen vår. Denne kritikken får stå for seg sjøl. Saken viser at det er i aller høyeste grad delte meninger om skuterløyper i kommunen. Fjellstyrets tidligere innspill har derfor vært betimelige og har vært et uttrykk for at i en slik prosess må helhetstankegangen være tilstede. Ikke bare særinteressenes.

Administrasjonens forslag til uttalelse:

Etter endringer i motorferdselsloven og tilhørende forskrift, samt fjelloven er Fjellstyret tillagt myndighet til å begrense eller forby motorferdsel i Statsallmenningen. Denne høringsuttalelsen er ikke å anse som Fjellstyrets grunneiersamtykke. Grunneiersamtykket gis ved avtaleinngåelse etter at forskriften er vedtatt.

Engerdal fjellstyre har i denne saken bedt om innspill fra berørte interesser på statsallmenningen. Fjellstyret gir derfor sin høringsuttalelse til den kommunale forskrift om skuterløyper etter en samlet vurdering av fordeler og ulemper for de interesser fjellstyret er satt til å ivareta etter fjelloven.

Fjellstyret har notert seg at forslaget er slik det foreligger, mer gjennomarbeidet enn tidligere forslag som kommunen ba om innspill på. Forslaget framstår allikevel som omfattende. Fjellstyret mener at de lovendringer som er gjort og kommunens forslag til forskrift om snøskuterløyper vil endre bruken av statsallmenningen i Engerdal i så stor grad at det mest fornuftige er å gå forsiktig fram.

Engerdal fjellstyre mener at løype 11 fra Femundsenden til Elgå bør utgå i første omgang. Dersom det øvrige løypenettet etableres og viser seg fungere bra, kan fjellstyret vurdere denne strekningen på ny. Denne vurderingen bygger på en samlet vurdering ut fra fjellstyrets mandat etter fjelloven og innkomne innspill.

Sjøl om forslaget til forskrift er mer gjennomarbeidet sammenlignet med tidligere versjoner, er det allikevel forhold ved forskriften som er uklare eller ikke omtalt. Forskriften må derfor i tillegg omfatte:

- Fjellstyret mener det er viktig å etablere et allment akseptert evalueringsopplegg i tilknytning til forskriften. For framtidige diskusjoner om fordeler og ulemper er dette grunnleggende. Ansvaret for et evalueringsopplegg anser fjellstyret at tilligger kommunen. Da flere hørings svar peker på viktigheten av å ha et akseptert evalueringsregime ber fjellstyret Engerdal kommune om at det skisseres hvordan evalueringen skal gjennomføres, slik at dette er kjent før eventuell avtaleinngåelse.
- Fjellstyrets godkjenning av snøskuterløyper vil være i form av en prøveordning for inntil 2 år. Avtale om snøskuterløyper på Statsallmenningen vil være tidsbegrenset.
- Fjellstyret har tidligere påpekt viktigheten av at ansvar for og drift av parkeringsplasser erklart ved avtaleinngåelse.
- Fjellstyret bekjentgjør nulltoleranse i forhold til mislighold.
- I rammene for kommunens mandat er det uttrykt at det skal tas en rekke hensyn. Fjellstyret har merket seg at det i stor grad er tatt hensyn til hytteområder, mens det for bofaste ikke er det i samme grad. Fjellstyret noterer seg at kommune har skissert en annen trafikk løsning for Drevsjøgrenda i denne omgangen. Om denne løsningen har tatt tilstrekkelig hensyn til bofaste er Fjellstyret usikker på, og det ber derfor kommunen om å vurdere dette forholdet grundig, bl.a. i forhold til innspill som måtte komme i høringsrunden.

- Engerdal fjellstyre understreker at fjellstyret ikke på noe tidspunkt vil påta seg erstatningsansvar for eventuelle uhell eller ulykker som måtte skje på løypenettet
- Av hensyn til reindrift og viltet aksepterer ikke fjellstyret at løypene på statsallmenningen benyttes etter 20 april, men slik at løypene uansett er åpne t.o.m. annen påskedag når de ligger utenfor Elgå Reinbeitedistrikt. Fjellstyret ønsker også at åpningstidene reduseres slik at de kan benyttes mellom 09:00 og 18:00, med unntak av løype fra Tolgevollkrysset til Kroketsjøen og Krokåttjønnna, og fra Dalset til Volsjøen som primært vil fungere som isfiskeløyper. Det kan settes bestemmelser i forskriften om at løypemannskaper, oppsyn, uttrykningskjøretøyer etc kan benytte løypene utenom åpningstid.

Under forutsetning av at påpekte forhold blir hensyntatt videre i prosessen, er fjellstyret villig til å inngå avtale med operatør om tilrettelegging og merking av snøskuterløyper for et begrenset tidsrom.

Sak 60.16	Ark 613	Saksbeh.: OOps
Takseringsresultat 2016 og konsekvenser for fuglejaktseasonen.		

Saksdokumenter vedlagt:

- Takseringsresultat 2016.

Bakgrunn:

Engerdal fjellstyre vedtok i forbindelse med opplegget for småviltjakta 2016 i sak 03.16 følgende:

1. *Fjellstyret fatter vedtak om jakt/ikke jakt på skogsfugl og ryer etter at resultatet av takseringen foreligger.*
2. *Forutsatt jakt på ryer og skogsfugl blir søknadsfrist og øvrige vilkår kunngjort på fjellstyrets nettside ca. 25. august.*
3. *Med unntak fra pkt 1 og 2 gjelder administrasjonens forslag med fjellstyrets forslag til endringer.*

På statsallmenningen i Engerdal har antall kort som er solgt blitt redusert i flere omganger de siste åra. Dette har gjort at det er stort sprik mellom alle dem som ønsker kort og de som får. Tidligere år har fjellstyrets fått kommentarer og tilbakemeldinger på sitt opplegg for småviltjakta. Det er særlig innenbygds jegere som har uttrykt misnøye. Misnøyen knytter seg dels til prissetting, lengde på jaktperioder og dels til det at det har vært delt opp i flere korttyper. Det er også hevdet at takseringen slik den gjennomføres, ikke gir et korrekt bilde av produksjon og tetthet. Utenbygds jegere har uttrykt ønske om et større antall kort (at flere får jaktmulighet). Hytteeiere har uttrykt ønske om at en del kort kunne vært forbeholdt dem.

Takseringsresultatet sist høst viste at tettheten av fugl og kyllingproduksjonen var veldig lav, og spørsmålet ble derfor om en skulle ha jakt eller ikke. Som kjent valgte fjellstyret en sterkt begrenset jakt samtidig som jegere som hadde kjøpt kort på forhånd fikk mulighet til å løse inn sine jaktkort.

De to siste åra har også takseringsresultatet blitt forelagt fjellstyret for å ta stilling til om det skal være med salg av ytterligere kort og bestemme evt. fangstbegrensinger.

Nå er takseringsresultatet klart og resultatet legges fram for fjellstyret, slik at det kan ta stilling til hvorvidt det skal selges flere kort og hvordan fangstbegrensinger skal være.

Administrasjonens vurdering:

Takseringsresultatet gir en bra indikasjon på hvor stor produksjonen av kyllinger har vært og tettheten med fugl pr areal. Takseringslinjene er lagt slik at de skal fange opp alle typer biotoper, for å gi et så riktig bilde som mulig over statsallmenningen som helhet.

Taksering som verktøy og metode er noe omdiskutert, men pr i dag har ikke fjellstyret noe bedre redskap å benytte seg av i forhold til å bestemme jakttrykk. Metoden som brukes er allment akseptert og flere og flere områder legger taksering etter denne metoden til grunn i sin forvaltning. Metoden gir et godt bilde på utvikling og trender.

Forutsetningene under våren og sommeren har etter administrasjonens bedømming vært ganske bra for kyllingproduksjonen. Under sommeren har Fjelloppsynet registrert noen få kull med rype og skogsfugl, men det er først ved taksering en kan begynne å si noe mer sikkert om hvordan tilstanden er. Med en lav stamfuglbestand som utgangspunkt var det ikke forhåpninger om noe kronår i år heller.

Det ble i forkant av takseringen i 2015 lagt ut noen flere takseringslinjer for å bedre fange opp forekomsten av skogsfugl. Tidligere år har takseringsresultatet påvist dårlig forekomst av skogsfugl på statsallmenningen. Tallene har vært så lave at fjellstyret har ønsket å se om det kunne skyldes at våre takseringslinjer gir et dårlig inntrykk av bestanden. I tillegg er det gjort analyser der en beregner for flere områder samlet. Dette for å få et større datamateriale og større sikkerhet i estimatet.

Årets takseringsresultat viser at rypa har en kyllingproduksjon på 3,9 (1,5 i 2015) kyllinger pr høne (med et konfidensintervall mellom 2,8 og 4,9). Tettheten med fugl er 4,7 (2,7 i 2015) pr km² (med et konfidensintervall mellom 3,1 og 7). På 118 km linje er det gjort 45 observasjoner av fugl og til sammen er det observert 252 fugl på disse linjene.

For skogsfugl ligger kyllingproduksjonen på 1,9 (CL 2,5 – 7,5)(1,1 i 2015), mens den totale tettheten av fugl er 4,4 pr km² (CL 0,9 – 2,8) (1,6 i 2015). På 140 km taksert linje er det gjort 48 observasjoner med til sammen 150 fugl.

Resultatet viser i sum at det i år er en oppgang både i tetthet av fugl og produksjon. Dette gjør at administrasjonen anbefaler fjellstyret å åpne for et begrenset kortsalg i 2016. Om fjellstyret er enig i denne vurderingen, reises flere spørsmålsstillinger som en må ta stilling til.

Det første er hvor mange kort som kan selges. Administrasjonen mener det er grunnlag for å selge forslagsvis 220 ukeskort i september, hvorav 70 stk (32 %) forbeholdes innenbygds jegere (jegere med registrert bostedsadresse i Engerdal kommune seneste året). Jfr vedtak i sak 03.15 om evaluering av ordningen med jaktkort til turistbedrifter, mener administrasjonen at det ikke er grunnlag for å tildele kort til turistbedrifter i år. Kortantallet som foreslås baserer seg på en vurdering av fugletettheten og forutsetning om at det kan tas ut 15 % av bestanden. Det er verdt å merke seg at kyllingproduksjonen er relativt lav både for rype og skogsfugl. Dette gjør at sjøl om en hadde hatt en bra stamfuglbestand hadde ikke «overskuddet» vært spesielt høyt i år. Flere rype og skogsfuglforskere har pekt på at kyllingproduksjonen bør være minst 2,5 kyllinger pr høne før man kan høste av bestanden, dersom en ikke ønsker å «tære på kapitalen». Det foreslåtte kortantallet tar høyde for at en liten del av de som får tilbud om jakt av ulike årsaker ikke ønsker å benytte det. M.a.o legges det ikke opp til at usolgte/ubenyttede kort skal selges, og det foreslås ikke å ha reserveliste i år.

Det andre momentet er hvorvidt det skal åpnes for jakt på ryper og skogsfugl videre utover i sesongen. Spesielt for fastboende har dette vært etterspurt. Administrasjonen mener at sjøl om det er en oppgang i bestanden fra i fjor, er det i beste fall kun grunnlag for å selge et fåtall kort i oktober, at en bør avstå fra det for å kunne bygge opp bestanden av stamfugl igjen. Det er

selvfølgelig slik at fravær av jakt ikke automatisk gir bra med fugl neste år, men en ansvarlig jaktrettshaver kan ikke i dagens situasjon selge et stort antall kort og håpe på at naturen ordner opp i dette sjøl. Dette resonnementet vil nok ha noen kritikere da det bygger på at det er en sammenheng mellom antall solgte kort og antall skutt fugl. Nå er fugletettheten i Engerdal veldig lav i utgangspunktet, slik at en skal ikke slå seg til ro med en liten oppgang i år. Målsettingen bør være at en på sikt får en høyere bestand av stamfugl og derigjennom ikke blir så sårbar i forhold til dårlige år. Det er viktig å ha med i vurderingen at atnallet kort er med på å styre «trengselen». For mange kort i et område vil fort gjøre at opplevelsen blir dårligere for jegerne.

Et alternativ ville vært å selge færre kort i september for å muliggjøre et visst kortsalg i oktober. Flere vil hevde at om en skal begrense jaktuttaket så bør en også vurdere å ha senere jaktstart. I forhold til ønsket om å tilby bofaste fuglejegere jakt i en lengre tidsperiode hver høst, er det viktig å merke seg intensjonen i fjelloven om at både innen- og utenbygds jegere skal ha rett til under like forutsetninger å kunne ha tilgang på jakt (uten hund vel og merke). En kan derfor ikke forbeholde oktoberjakt for innenbygdsboende. Kravet om fordeling mellom innen og utenbygds vil derfor raskt medføre at om en skal muliggjøre en ordning med oktoberjakt for innenbygdsboende jegere, så vil en fort ha behov for å selge et betydelig antall kort. Derfor mener administrasjonen at det er tilrådelig å avstå fra å selge kort utover perioden i september i år.

Som følge av at det har vært lave både tetthetstall og produksjonstall for skogsfugl tidligere år, ble det i 2015 lagt ut flere linjer i skogsterreng for å bedre kvaliteten på estimatene. Takseringsresultatet for skogsfugl har derfor blitt sikrere, og det er en oppgang fra tidligere år. Det er allikevel ikke høye tall hverken for tetthet eller kyllingproduksjon. Dette gjør at det i år er skogsfuglen som er den begrensende faktoren på det teoretiske kortantallet.

Kortantallet er et redskap dels for å styre antallet jegere i de ulike områder og dels for å begrense det totale jaktuttaket. Men kortantallet i seg selv er ikke et bra redskap for å styre uttaket av fugl. Det må i så fall gjøres i kombinasjon med ulike typer fangstbegrensinger. Administrasjonen foreslår en dagskvote på 1 rype og 1 skogsfugl pr dag med begrensing om at uttaket i løpet av uka ikke skal overstige 4 ryper og 2 skogsfugl. Det foreslås dessuten at brunfugl er fredet. Undersøkelser (se bl.a Wegge m.fl.) viser at fredning av hofugl hos skogsfugl kan ha positive effekter i år med lave bestander.

Nå er det allikevel slik at om en freder en art er det ikke dermed sagt at den automatisk vil øke. Om man lar være å skyte ryper i år, er ikke det alene avgjørende for at det vil bli mer rype til neste år. Men man «tærer på kapitalen» og en vil oppnå et framtidig bestandsmål seinere enn en ellers ville gjort.

Søknads- og betalingsprosedyre:

Med korte tidsfrister er det viktig at en har et rasjonelt opplegg for søknads- og tildelingsrunden. Administrasjonen foreslår at jakta utlyses 25. september, med søknadsfrist INNEN 1. september, dvs siste tidspunkt det er mulig å registrere søknad/interesse er kl. 23:59:59 den 31 august. Dette gir jegerne 6 dagers søknadsperiode. Søknad sendes fjellstyre på fastlagt søknadsskjema via vår hjemmeside. Søknadsprosedyren gjelder for både innen og

utenbygds jegere. Administrasjonen sorterer søkerliste og foretar trekking 1.-2. september. Når listen er klar, tar vi hjelp fra Jaktspot.no som så sender mail til de som er tildelt kort. I e-posten informeres jegeren om at han/hun har tilbud om jakt og hvilke betingelser som gjelder. Tilbudet vil stå ved lag f.eks i 4 dager. I e-posten er det en link til nettbetalingsmulighet. Betaler man innen fristen er jaktkortet gyldig. Betaler man ikke har man ikke jaktkort. Linken kan gjøre utilgjengelig etter et visst antall dager. Slik betaler jegeren på nett og får jaktkortet automatisk som kvittering for betalingen. Kortene er da betalt og levert på 4 dager.

For innenbygds jegere er kortantallet såpass høyt at det neppe er snakk om en reell trekningsprosedyre. Men for å få ut korta er det viktig at også innenbygds bruker søknadsskjemaet som en interessemelding, slik at også de får tilgang på betalingslink. Dessuten er det nødvendig å ha en rask og effektiv handtering av dette i år.

I tillegg ligger det en elektronisk rapporteringsordning i denne løsningen som erfaringsmessig gir veldig høy svarprosent. Da tar vi ut akkurat de rapporter og statistikker vi vil ved på en enkel og rask måte.

Administrasjonens forslag til vedtak:

1. Engerdal fjellstyre åpner for at det kan selges 220 ukeskort for jakt på alt jaktbart småvilt inkludert ryper og skogsfugl i september. Av disse forbeholdes 70 innenbygds jegere. Prisen for dette ukeskortet settes til kr 1100,- med 50 % prisreduksjon for innenbygds jegere.
2. Det settes følgende fangstbegrensinger: Det kan maksimalt skytes 1 rype og en skogsfugl pr dag, med total ukeskvote på 4 ryper og 2 skogsfugl. Brunfugl er fredet.
3. Kortene tildeles etter søknad på eget søknadsskjema på fjellstyrets hjemmeside. Søknadsfrist 31 august (innen kl 23:59:59).
4. Tilbud om jakt sendes via e-post med link til betalingsløsning. Ubetalte/ubenyttede kort selges ikke. Det gis ingen prisrabatt dersom kjøper allerede har jaktkort for småvilt uten ryper og skogsfugl. Betalt jaktkort som ikke benyttes refunderes ikke med mindre helt spesielle forhold foreligger.
5. Jaktrapportering er obligatorisk, og skal skje umiddelbart og senest 4 dager etter endt jakt. Jaktrapportering gjøres digitalt.
6. Øvrige forutsetninger følger de bestemmelser som fjellstyret har vedtatt for småviltjakta 2016.

Sak 61.16	Ark 137	Saksbeh.: OOps
Søknad om utsatt arbeidsfrist		

Saksdokumenter vedlagt:

- Søknad om utsatt frist for utbetaling av tilskudd fra Femundåsen Beitelag, datert 20.06.16.

Bakgrunn:

Jan Erik Sorkmo søker på vegne av Femundsåsen Beitelag om utsatt frist for gjennomføring av tiltak. Begrunnelsen framgår av søknaden.

Femundsåsen Beitelag ble i sak 07.13 tildelt midler etter følgende vedtak:

- 1) *I henhold til fjellstyrets vedtatte bidragsbudsjett for 2013, og under forutsetning av at oppgraderingen skjer etter framlagt søknad, innvilges Femundsåsen Beitelag et tilskudd på kr 255 000,- til oppgradering av mjølkestall, mjølkeanlegg og bygging av fôringsplass/sommerfjøs ved Femundsåsen.*
- 2) *Bidraget utbetales mot framlagt ferdigattest for bygget.*
- 3) *I henhold til punkt 15 i bidragsbudsjettet gis det en frist på ett år for igangsetting av byggearbeider. Frist for gjennomføring av tiltaket er tre år etter kunngjøring.*

Etter vedtakets punkt 3) er det gitt en frist fram til mars i år. Deler av prosjektet er gjennomført, en del pågår/har startet opp, men en del av prosjektet gjenstår. Søker ber om utsatt frist til 01.06.2017.

Saken berører fjellstyrets disponering av overskudd i fjellkassa, og etter § 11 i Fjelloven står fjellstyret relativt fritt til å fatte vedtak om dette. Dersom fjellstyret velger å ikke imøtekomme søknaden går midlene tilbake til fjellkassa.

Administrasjonens vurdering:

Slik det beskrives og ser en på bidragets størrelse, er dette er relativt stort prosjekt. Betydningen av fjellstyrets bidrag er derfor stor. I så måte har det stor betydning for søker hva fjellstyret mener i denne saken.

Fjellstyret har tidligere, også ved relativt store tildelingsbeløp, gitt utsatt arbeidsfrist. Slik som det framgår av søknaden er årsaken til at det har dratt ut på tiden forhold som ligger utenfor det som er planleggingsbart. I tillegg opplyser søker om at Innovasjon Norge har godkjent en tilsvarende søknad om utsatt arbeidsfrist for dette prosjektet. På bakgrunn av dette anbefales det at fjellstyret gir utsatt frist som omsøkt.

Administrasjonens forslag til vedtak:

Fjellstyret innvilger søknad om utsatt arbeidsfrist for Femundåsen Beitelag, jfr vedtak i sak 07.13. Ny frist for ferdigstillelse av prosjektet er 01.06.2017.